

L'Espai Mallorca, un centre cultural sense ànim de lucre

17 de maig de 2024

Grau en Sociologia

Facultat de ciències Polítiques i Sociologia

Universitat Autònoma de Barcelona

Resum executiu

L'Espai Mallorca es tracta d'un centre cultural fora afany de lucre situat al centre de Barcelona, al barri de Ciutat Vella. El que pretén el projecte és portar la cultura balear a Barcelona i connectar-la amb el català i mediterrani que formen part d'ella. És una manera de mostrar la cultura balear fora els clixés i alhora una eina de transformació social.

L'estudi sorgeix amb la idea d'estudiar un centre cultural que no segueix les lògiques econòmiques com a objectiu final, sinó que la part simbòlica (cultura i identitat), son els principals al·licients. D'aquesta manera és interessant observar les dinàmiques internes, la relació amb la cultura i la identitat, els motius de les persones que hi formen part per dur cap endavant el projecte, la relació amb el territori i els vessants polítics i ideològics. És una manera de poder analitzar els béns econòmics i els béns simbòlics en un espai delimitat i amb uns objectius molt clars.

Per poder fer l'anàlisi com a conceptes trobem la idea de camp i els diferents capitals que hi formen part, el capital social, cultural/simbòlic i l'econòmic (Bourdieu, 1983). És imprescindible tenir en compte el camp en el qual s'encabeix l'Espai Mallorca, les associacions fora ànim de lucre centrades en els aspectes culturals. Per tant, la identitat, en aquest cas entesa com a identitat mallorquina o balear i els diferents elements de la cultura de les Illes Balears entronquen l'anàlisi. Per acabar, i per tal de poder fer una radiografia del tipus d'espai i el tipus de persones que hi participen, sigui com a voluntària o com a usuària, el tipus ideal resulta interessant i aclaridor (Weber, 1922).

A partir de quatre entrevistes a perfils que hi participen en el centre cultural, voluntaris, socis, artistes que han realitzat actes i treballadors, podem observar com varen arribar a l'Espai Mallorca, posant al centre la xarxa de relacions socials, que també resulta important per a la seva permanència, i la circumstància de ser un mallorquí o mallorquina a Barcelona. Les activitats, els tallers i els actes culturals que ofereix ho converteix en un lloc de referència de la cultura mallorquina al barri. La cultura popular i la llengua catalana entronquen totes les activitats que es duen a terme i son la marca del centre cultural.

Resum executiu

Els diferents capitals que conformen el camp serien el simbòlic/cultural, el social i l'econòmic. Tot i ser un espai fora afany de lucre no queda exempt de la lògica econòmica en el moment en el qual la necessitat per sobreviure i poder continuar fent la seva tasca cultural.

Les relacions amb les institucions balears i catalanes son imprescindibles pel que fa a les subvencions, les quotes dels socis tot i ser unes quotes assequibles ajuden al finançament, el bar és la principal font d'ingressos, i la llibreria, que es tracta d'un element més simbòlic com a herència del primer Espai Mallorca, no deixa de ser una font d'ingressos tot i que molt petita. Tanmateix, aquest vessant més econòmic no genera beneficis individuals per cap de les persones involucrades, sinó que el benefici respon a la seva lògica simbòlica i a un bé col·lectiu, la idea de portar a Barcelona la cultura de les Illes Balears.

El factor social és especialment important, de fet, el capital social és predominant en el centre cultural i és aquest el que ajuda a crear una xarxa de persones amb uns estils de vida semblants, una identitat mallorquina compartida i uns elements simbòlics que conformen i donen sentit al manteniment de l'Espai Mallorca. Cal fer esment al fet que per gestionar un centre cultural com és l'Espai Mallorca es necessiten temps i energia, és en aquest sentit, en el qual poder dedicar-hi aquests dos factors denota també un tipus de persona amb un capital econòmic i cultural específic i semblant.

Per concloure, les dues lògiques, l'econòmica i la simbòlica tenen un paper fonamental dins tot l'entramat de relacions que es donen en l'espai cultural. La simbòlica predomina en el camp perquè és aquella que fa possible l'existència de la xarxa social de persones que conformen l'Espai Mallorca i el mantenen amb vida, i l'econòmica té cabuda per la necessitat que té el centre cultural de sobreposar-se a ella, a partir de les subvencions, la gestió del bar i el funcionament de la llibreria. Son les ganes de compartir i seguir vivint la cultura fora de Mallorca allò que fa possible que l'Espai Mallorca sigui el centre cultural que és.